TOPONIMIA BUCOVINEI LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XIX-LEA CONFORM CADASTRULUI FRANCISCAN (DISTRICTUL RĂDĂUȚI)[1]

CONSTANTIN UNGUREANU

Lucrările cadastrale din secolul al XVIII-lea

În sec. al XIX-lea în toate provinciile din Monarhia Habsburgică au fost realizate măsurări cadastrale cu scopul de a îmbunătăți sistemul de impozitare, de a cunoaşte mai exact structura terenurilor agricole şi de a preciza rentabilitatea acestora, de a stabili proprietarii tuturor parcelelor funciare. Primele lucrări cadastrale s-au realizat încă în prima jumătate a sec. al XVIII-lea în provincia austriacă Lombardia din nordul Italiei. În a doua jumătate a sec. al XVIII-lea – prima jumătate a sec. al XIX-lea, în cea mai mare parte a fostei Monarhii Habsburgice au fost realizate trei reforme de impozitare a proprietăților: theresiană, josephină şi franciscană. Rectificările de impozitare de pe timpul împărătesei Maria Theresa au fost elaborate în perioada 1747–1756.

Împăratul Joseph al II-lea a ordonat, la 20 aprilie 1785, elaborarea unui nou regulament de impozitare a proprietăților funciare, care prevedea, în principal, lichidarea impozitării diferențiate a proprietăților dominicale (ale marilor proprietari laici şi ecleziastici) şi rusticale (ale țăranilor). Potrivit acestui regulament, impozitul urma să fie perceput în dependență de venitul terenului funciar, dar nu de apartenența socială a proprietarului.

Pentru implementarea noului regulament, timp de numai patru ani s-au realizat, sub supravegherea ofițerilor şi a altor militari, lucrări de măsurare a terenurilor pe o suprafață de 207 370 km² din Monarhia Habsburgică. Hărțile cadastrale au fost elaborate pentru unități administrative mai mici, adică pentru oraşe şi sate. Totuşi, Cadastrul Josephin a fost valabil doar o perioadă foarte scurtă de timp, din noiembrie 1789 până în primăvara anului 1790. Noul împărat Leopold al II-lea a sistat regulamentul josephin de impozitare, în principal din cauza

[1] Studiu realizat în cadrul proiectului de cercetare a Fondului Austriac pentru Promovarea Științei (österreichischen Fond zur Förderung der Wissenschaft), http://fwf.ac.at (Proiect nr. P20219) „Cadastrul Franciscan (1817) Carintia / Bucovina".

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

nemulțumirii marilor proprietari laici şi ecleziastici, dar şi din cauza evenimentelor revoluționare din Franța. În majoritatea provinciilor austriece s-a revenit la metoda veche de impozitare, introdusă pe timpul împărătesei Maria Theresa.

La sfârşitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea, Monarhia Habsburgică a fost implicată în mai multe războaie napoleoniene, soldate cu imense pierderi umane şi materiale, dar şi cu rapturi teritoriale. După încheierea acestor războaie, în Monarhia Habsburgică era nevoie de reorganizarea sistemului de impozitare a terenurilor şi imobilelor. Pentru aceasta, însă, era necesar de realizat măsurări cadastrale în toate provinciile austriece.

Realizarea Cadastrului Franciscan în Monarhia Habsburgică

La 23 decembrie 1817, împăratul Franz I a emis o patentă imperială, prin care se ordona efectuarea unor măsurări cadastrale în toate provinciile germane şi italiene ale monarhiei, cu excepția teritoriilor aflate sub suzeranitatea Coroanei maghiare. Acest cadastru este cunoscut drept Cadastrul Franciscan sau Cadastrul stabil. Pe parcursul efectuării acestui cadastru, măsurările pe teren s-au realizat în baza unei triangulări trigonometrice, ceea ce a permis elaborarea unor planşe şi hărți cadastrale mult mai exacte față de măsurările anterioare. Localitățile de impozitare (*Steuergemeinden*) din perioada josephină au fost preluate ca cele mai mici unități administrative şi au devenit localități cadastrale. De regulă o localitate cadastrală cuprindea o singură localitate (oraş, târg, sat). Doar în cazul când satele erau foarte mici, atunci două sau mai multe sate formau o localitate cadastrală.

Lucrările de efectuare a noului cadastru au demarat în anul 1817 în Austria de Jos şi au continuat, cu unele întreruperi, pe parcursul a mai bine de patru decenii, până în anul 1861. Marea majoritate a planşelor cadastrale au fost elaborate la scara 1:2880. Totodată, în zonele montane s-au realizat planşe şi la scara 1:5760, iar în unele oraşe mari – şi la scara de 1:1440 sau chiar 1:720. În perioada 1817–1861 au fost realizate în total măsurări în 30 556 de localități cadastrale cu o suprafață de 300 082 km², care cuprindeau 49 138 140 de parcele. Costurile realizării acestui cadastru s-au ridicat la 17 583 000 guldeni austrieci. În total au fost elaborate 164 375 de planşe cadastrale, marea majoritate la scara 1:2880[2].

Primele măsurări cadastrale s-au efectuat în lunile mai–iunie 1817 în apropiere de Viena. Până în anul 1830 măsurările cadastrale au fost finisate în Austria de Jos, Austria de Sus, Salzburg, Ştiria, Karintia, Kraina şi Küstenland. În Dalmația, Boemia, Moravia şi Silezia aceste lucrări au demarat în anii 1823–1826,

[2] Robert Messner, *Der Franziszeische Grundsteuerkataster*, II Teil, in *Jahrbuch des Vereines für Geschichte der Stadt Wien*, vol. 29, 1973, p. 138; Walter Kamenik, *Katastralneuvermessung, historische Kontinuität und zeitgenössische Aspekte*, in *150 Jahre österreichischer Grundkataster*, Wien, 1967, p. 83

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

dar au fost întrerupte în anul 1830 şi reluate peste câţiva ani. În Galiţia şi Bucovina măsurările cadastrale au început de asemenea la sfârşitul anilor '20 ai sec. al XIX-lea, dar apoi au fost întrerupte pentru o perioadă mai îndelungată, şi au fost finisate abia în anii 1854, respectiv 1856. În sfârşit, în Tirol şi Voralberg aceste măsurări s-au desfăşurat în anii 1855–1861.

La 20 şi 31 octombrie 1849 a fost emisă o patentă împărătească, prin care se ordona introducerea Cadastrului Franciscan şi în teritoriul Monarhiei Habsburgice, aflat sub suzeranitatea Coroanei maghiare. Măsurările cadastrale s-au efectuat în acest teritoriu, inclusiv în Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş, în anii '50–'60 ai sec. al XIX-lea.

Sursele documentare ale Cadastrului Franciscan

Iniţial militarii au jucat un rol decisiv în măsurările cadastrale, deoarece lipseau specialişti civili. Din anul 1818, la Institutul Politehnic din Viena a început să fie predată specialitatea geometria practică. Absolvenţii de la această specialitate treptat au început să-i înlocuiască pe militarii implicaţi în măsurările cadastrale. Însă, abia în anii '60 ai sec. al XIX-lea coordonarea măsurărilor cadastrale a trecut definitiv în seama unor specialişti civili[3].

Măsurările cadastrale erau efectuate nemijlocit de către geometri militari sau civili. Aceştia erau secondaţi de un adjunct sau un ajutor. Geometrii elaborau planşele şi mapele cadastrale pentru fiecare localitate cadastrală, fiind direct responsabili pentru veridicitatea şi corectitudinea măsurătorilor. Tot geometrii verificau în teren hotarele fiecărei localităţi cadastrale, împreună cu reprezentanţii comunelor respective, şi întocmeau o schiţă sau un plan al localităţii, cu descrierea exactă a hotarelor. În fiecare district era împuternicit un inspector, care controla lucrările geometrilor şi semna, alături de aceştia, planşele şi mapele cadastrale. În fiecare provincie austriacă era un director şi unul sau mai mulţi subdirectori cadastrali, care verificau lucrările realizate de către inspectori.

Pentru Cadastrul Franciscan foarte preţioase sunt planşele cadastrale, realizate la scara 1:2880, care reflectau exact situaţia din teren a culturilor agricole, hotarelor parcelelor, a cătunelor şi localităţilor, aşezarea caselor. Fiecare parcelă funciară era numerotată, iar terenurile arabile, păşunile, fâneţele, pădurile, grădinile, livezile, mlaştinile, terenurile neproductive, erau marcate cu o anumită culoare. Casele din lemn erau colorate cu galben, iar cele din piatră – cu roşu. Erau marcate de asemenea casele cu mai multe etaje.

Fiecare planşă cadastrală avea un format standard de 20 × 25 ţoli (526,8 × 658,5 mm), fiind reprodusă pe pietre litografice speciale. O astfel de piatră avea 29 ţoli (76 cm) lungime, 24 ţoli (63 cm) lăţime şi 3 ţoli (8 cm) grosime, având o

[3] Karl Ulbrich *Zeittafel zur historischen Entwicklung der osterreichischen Katastralvermessung*, in *150 Jahre öster*

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

greutate de circa 90 kg. O piatră litografică era utilizată pentru elaborarea unei singure planşe cadastrale. Potrivit unor calcule, ar fi fost necesare circa 15 739 tone de piatră pentru confecţionarea tuturor pietrelor litografice, pe care s-au reprodus cele peste 164 mii de planşe cadastrale în toate provinciile austriece[4]. Doar confecţionarea şi transportarea acestor pietre litografice a necesitat importante cheltuieli financiare.

În afară de planşele cadastrale, pentru Cadastrul Franciscan foarte importante sunt şi mapele cadastrale. Acestea conţin, pentru fiecare localitate cadastrală, câte un protocol al parcelelor funciare şi de construcţii. Pentru fiecare parcelă funciară este indicat numărul de ordine, numele proprietarului, mărimea suprafeţei (în iohi şi clafteri), tipul de proprietate (dominicală sau rusticală), genul de culturi, precum şi rubrici în care se specifică eventualele modificări survenite după realizarea măsurărilor cadastrale. Parcelele de construcţii de asemenea erau numerotate şi indicau numele proprietarului, tipul de construcţie, materialul din care era construit, suprafaţa terenului construit, precum şi modificările survenite ulterior.

Planşele şi mapele cadastrale sunt cele mai importante surse documentare ale Cadastrului Franciscan. Cercetarea acestor izvoare ne permite să reconstituim pentru fiecare localitate amplasamentul terenurilor construite şi al celor funciare, să stabilim proprietarul fiecărei parcele, să calculăm exact câte parcele funciare sau de construcţii aparţineau unei anumite persoane şi care era suprafaţa acestora etc. De asemenea, planşele şi mapele cadastrale ne permit să stabilim exact locul amplasării unor instituţii de interes comun, cum ar fi biserica, şcoala, cimitirul, anumite aşezăminte de interes cultural sau social, întreprinderi industriale, aşezarea drumurilor, căilor ferate. Planşele şi mapele cadastrale conţin denumirea diferitor toponime din fiecare localitate (sat, cătun, râuri, pârâuri, islazuri, lacuri etc.). Protocoalele cadastrale mai conţin informaţii precum descrierea hotarelor, listele proprietarilor cu indicarea apartenenţei sociale, structura terenurilor agricole ş.a.

Lucrări topografice şi cartografice în Bucovina la sfârşitul secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea

Pe teritoriul Bucovinei, încă înainte de anexarea acestuia de către Austria, s-au realizat măsurări topografice de către militari austrieci, conduşi de maiorul von Mieg. În anii 1785–1789, când s-au realizat în toate provinciile austriece hărţi cadastrale de către militari, astfel de măsurări s-au efectuat şi pe teritoriul Bucovinei. Hărţile topografice şi cadastrale, realizate în anii '70–'90 ai secolului al XVIII-lea, reprezintă o sursă documentară foarte valoroasă pentru aprecierea realităţilor social-economice de atunci în acest teritoriu.

[4] Robert M)4.

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

La începutul stăpânirii austriece, în Bucovina existau mai multe tipuri de proprietate, ceea ce era caracteristic şi pentru alte zone ale Moldovei. Târgurile Cernăuţi, Siret şi Suceava cu actualele suburbii aparţineau domeniului domnesc. Un număr mare de sate, mai ales în zona dintre Prut şi Nistru, se aflau în stăpânirea marilor dregători de la curtea domnească şi a altor boieri. Cele mai multe posesiuni le deţinea domeniul ecleziastic, care cuprindea peste jumătate din suprafaţa Bucovinei şi era concentrat mai ales în jurul mănăstirilor din ţinutul Suceava. Satele răzeşeşti (circa 50 la număr) erau concentrate în partea de nord a Bucovinei, cele mai multe fiind situate compact în văile râurilor Prut, Ceremuş şi cursul superior al Siretului. Între moşiile răzeşeşti existau puternice legături de rubedenie. În ţinuturile Câmpulung-Rusesc şi Câmpulung-Moldovenesc ţăranii erau liberi, iar satele din zona Dornei şi Câmpulungului nu aveau proprietari feudali[5].

Structura proprietăţii funciare din această zonă, care avea un caracter indiscutabil românesc, s-a modificat rapid după anexarea Bucovinei. Încă în perioada administraţiei militare (1774–1786) a fost desfiinţată vechea Episcopie de la Rădăuţi şi înfiinţată Episcopia Bucovinei, dependentă de Mitropolia sârbească din Karlowitz. Concomitent au fost secularizate moşiile episcopale şi mănăstireşti, din averea cărora în 1783 a fost creat Fondul Bisericesc greco-ortodox al Bucovinei. Organizarea acestor reforme a permis administrarea mai eficientă a fostelor moşii ecleziastice şi obţinerea unor profituri mai mari, dar, totodată, a consemnat o înstrăinare a românilor din Bucovina faţă de cei din Moldova.

În cursul anului 1782 Johann Budinszky a cartografiat 40 de sate din zona dintre Prut şi Nistru, pentru a se cunoaşte mai exact situaţia social-economică din acest teritoriu. Era preconizat să fie cartografiate şi alte localităţi din Bucovina, dar din lipsa finanţării aceste lucrări au fost stopate. În ianuarie 1783 Johann Budinszky a prezentat lucrarea *Descrierea Bucovinei*, efectuată pe baza cartografierii economice a 40 de localităţi, ceea ce constituie o nouă sursă documentară foarte preţioasă pentru perioada respectivă[6].

La sfârşitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea, Bucovina continua să fie una dintre cele mai sărace provincii austriece, în care principala ocupaţie a locuitorilor era agricultura, în special creşterea vitelor. După încheierea războaielor napoleoniene, procesul de modernizare a societăţii a avut un impact pozitiv şi asupra Bucovinei. Aici a început să se diversifice economia, în special agricultura, au apărut primele fabrici de sticlă, de cherestea, de prelucrare a lemnului, s-a îmbunătăţit reţeaua de drumuri, s-a dezvoltat infrastructura. Treptat economia Bucovinei s-a adaptat la cea a Monarhiei habsburgice, iar procesul de modernizare a societăţii s-a produs într-un ritm mai rapid decât în restul Moldovei, rămasă sub suzeranitate otomană, sau faţă de Basarabia, ocupată în 1812 de Rusia ţaristă.

[5] Mai detaliat despre situaţia de atunci vezi Constantin Ungureanu, *Bucovina în perioada stăpânirii austriece 1774–1918*. Chişinău 2003, p. 40–49.

[6] Johann P

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Cadastrul Franciscan în Bucovina

Emiterea, la sfârşitul anului 1817, a ordinului împărătesc de implementare a Cadastrului Franciscan, a constituit un eveniment important pentru Bucovina, cea mai estică provincie austriacă. Deja în anul 1819 au demarat în Bucovina lucrările de triangulare şi de măsurare cadastrală. Aceste lucrări au continuat până în anul 1823, fiind realizate mai multe planşe şi mape cadastrale, precum şi alte protocoale, adiţionale cadastrului.

În anul 1823 împăratul Franz I a efectuat o vizită în Bucovina, pentru a cunoaşte mai bine realităţile din acest teritoriu, dar şi pentru a face cunoştinţă personal cu mersul lucrărilor de cadastrare. Împăratul s-a întâlnit cu căpitanul ţinutului (Bucovina fiind atunci parte a Galiţiei) şi cu directorul lucrărilor de cadastrare, care au raportat despre mersul lucrărilor şi au prezentat o parte din planşele şi mapele cadastrale deja realizate. După efectuarea acestei vizite, însă, lucrările cadastrale din Bucovina au fost stopate şi au fost continuate în Galiţia (în perioada 1824–1830). În anii 1831–1833 măsurările cadastrale au fost stopate în toate provinciile austriece din cauza stării precare a finanţelor statului. În Galiţia aceste măsurări au fost reluate abia peste 14 ani, în 1844, şi au fost finisate peste alţi 10 ani, în 1854.

Abia la începutul anului 1854, după o întrerupere de 31 de ani, s-a decis reluarea lucrărilor cadastrale în Bucovina. Deoarece vechile planşe şi mape cadastrale, realizate în anii 1819–1823, nu mai corespundeau realităţii şi erau depăşite de timp, s-a decis să fie realizate măsurări cadastrale în toate localităţile din Bucovina. Aceste măsurări au demarat în primăvara anului 1854 în nordul Bucovinei şi au continuat în cele din centrul şi sudul provinciei (până la sfârşitul anului 1856 şi începutul anului 1857). La acel moment Bucovina era împărţită în 16 districte de impozitare (Cernăuţi oraş, Cernăuţi rural, Câmpulung, Coţmani, Gura Humorului, Putila, Rădăuţi, Sadagura, Siret, Solca, Storojineţ, Suceava, Stăneşti/Vaşcăuţi, Vatra Dornei, Vijniţa şi Zastavna) şi cuprindea 319 localităţi cadastrale, care în cea mai mare parte corespundeau cu suprafaţa unei localităţi. În perioada următoare numărul districtelor de impozitare a rămas acelaşi, iar numărul localităţilor cadastrale a crescut treptat, ajungând la 323 în 1876 şi la 328 în anul 1884. În aceiaşi ani numărul total al localităţilor din Bucovina a fost de 333, respectiv 334[7].

În perioada 1854–1856 s-au efectuat măsurări cadastrale în Bucovina pe o suprafaţă de 10 450 km², fiind realizate 4 821 de planşe cadastrale. Totodată, în mapele cadastrale au fost consemnate 798 707 parcele, pentru fiecare parcelă fiind indicată suprafaţa, numele proprietarului şi alte informaţii[8].

[7] *Gesetz-und Verordnungsblatt für das Herzoghtum Bukowina 1884; 19.Verordnung des Bukowinaer k:k. Landes-Präsidenten vom 5.April 1884. Nr. 3433.*

[8] Robert M

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Finisarea şi implementarea Cadastrului Franciscan

După finisarea măsurărilor cadastrale în anii 1854–1856 şi elaborarea planşelor şi mapelor cadastrale, în Bucovina, ca şi în alte provincii austriece, au continuat alte lucrări legate de finisarea şi implementarea Cadastrului Franciscan. În primul rând s-a ţinut cont de reclamaţiile diferiţilor proprietari, care nu erau de acord cu rezultatele măsurărilor cadastrale. În acest caz o comisie specială verifica încă odată rezultatele măsurărilor cadastrare şi se întocmea un nou protocol, care era adiţionat la mapa cadastrară respectivă.

Deja în anii '60 ai sec. al XIX-lea s-au întocmit noi protocoale, care au inclus schimbările intervenite mai ales la proprietarii parcelelor funciare. Aceste modificări au fost indicate cu toc roşu în protocoalele parcelelor funciare. În mai multe localităţi cadastrale s-a modificat şi suprafaţa terenurilor agricole, ceea ce de asemenea a fost corectat cu toc roşu în mapele respective. Mapele cadastrale din Bucovina conţin, pentru fiecare localitate cadastrală, date noi privind suprafaţa parcelelor de construcţii şi a celor funciare pentru anii 1860–1862 şi 1865–1867. Analiza acestor documente ne permite să apreciem ritmul dezvoltării construcţiilor în diferite localităţi din Bucovina.

La 24 mai 1869, la doi ani după constituirea Monarhiei Austro-Ungare, Parlamentul austriac a adoptat o nouă lege privind reglementarea impozitului funciar. Deoarece în mai multe provincii austriece măsurările cadastrale s-au realizat încă în anii '20–30 ai sec. al XIX-lea, rezultatele respective nu mai corespundeau realităţii. Totodată, la începutul anilor '70 ai sec. al XIX-lea Monarhia Austro-Ungară a adoptat oficial sistemul metric de măsurare, trecând de la măsurarea suprafeţelor în iohi şi clafteri la cea în hectare.

După adoptarea acestor schimbări, în toate provinciile austriece s-au efectuat noi măsurări cadastrale sau lucrări de reambulare, s-au întocmit noi planşe şi mape cadastrale, s-au realizat noi calcule privind produsul net anual al diferitor tipuri de terenuri. Aceste lucrări de reambulare au continuat mai bine de două decenii, până aproape la sfârşitul sec. al XIX-lea. Abia la 12 iulie 1896 a fost adoptată o nouă lege, care întărea rezultatele revizuirilor cadastrale. Peste câţiva ani Ministerul Finanţelor de la Viena a publicat datele generale ale acestor revizuiri cadastrale pentru toate provinciile austriece.

Cercetarea actuală a Cadastrului Franciscan

În prezent, un grup de cercetători de la universităţile din Klagenfurt şi Innsbruck (Austria), din care face parte şi subsemnatul, realizează o investigaţie detaliată a Cadastrului Franciscan, efectuat şi implementat în sec. al XIX-lea în provinciile austriece Karintia şi Bucovina. Ambele provincii aveau o suprafaţă de circa 10 mii km² şi erau locuite de reprezentanţii mai multor naţionalităţi: germani şi sloveni în [illegible]ezi, maghiari,

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

lipoveni în Bucovina. Ambele provincii nu şi-au păstrat integritatea teritorială, fiind dezmembrate în sec. al XX-lea. După Primul Război Mondial, cea mai mare parte a Karintiei a rămas la Austria, sud-estul acestei provincii a intrat în componenţa Sloveniei, iar o porţiune mică din sud a fost cedată Italiei. Nordul Bucovinei a fost ocupat în vara anului 1940 de către trupele sovietice şi încorporat în componenţa R.S.S. Ucrainene, din anul 1991 – în componenţa Ucrainei.

Planşele şi mapele cadastrale ale Cadastrului Franciscan, referitoare la Bucovina, se păstrează aproape integral la Arhivele Naţionale din Suceava, în Fondul nr. 287 *Inspectoratul cadastral Bucovina (1854–1943)*. O parte din acest fond cuprinde planşele cadastrale, altul – mapele cadastrale. Din totalul de 319 comune cadastrare, 177 se află în prezent pe teritoriul regiunii Cernăuţi, în componenţa Ucrainei, iar 142 se află în sudul Bucovinei, marea majoritate în componenţa judeţului Suceava. Totodată, mai multe foste comune cadastrale (Şipot pe Suceava, Seletin, Straja, Vicovul de Sus, Bilca, Frătăuţii Noi, Bahrineşti, Tereblecea, Sinăuţi) sunt dezmembrate de actualul hotar de stat dintre România şi Ucraina.

La Arhiva din Suceava există câte două versiuni a planşelor cadastrale. Prima este o versiune de lucru şi cuprinde mai multe corectări, mai ales pentru case. A doua versiune este varianta definitivă a planşelor cadastrale, fără corectări, cu numerotarea exactă a parcelelor funciare şi de construcţii şi foarte calitativ colorată. Planşele cadastrale pentru localităţile din nordul şi sudul Bucovinei sunt inventariate şi depozitate separat la Arhiva din Suceava. Pentru localităţile din nordul Bucovinei există aproape integral ambele versiuni ale planşelor cadastrale. Pentru cele din sudul provinciei se păstrează aproape integral prima versiune şi doar parţial versiunea finală a planşelor cadastrale. Marea majoritate a celorlalte planşe din versiunea finală se păstrează la Oficiul Cadastral din Suceava.

Mapele cadastrale pentru toate localităţile din Bucovina sunt inventariate într-o singură listă, în ordine alfabetică conform denumirilor româneşti, şi sunt depozitate împreună. Cele mai importante documente din mapele cadastrale sunt protocoalele parcelelor funciare şi de construcţii, structura terenurilor agricole, descrierea hotarelor localităţilor, lista familiilor ş.a. Pentru mai multe localităţi, însă, lista documentelor este incompletă.

Toponimia Bucovinei după Cadastru

Planşele şi mapele cadastrale conţin informaţii foarte valoroase şi despre denumirea tuturor cătunelor sau ţarinelor din fiecare localitate. Oficial în limba germană se numeau *Ried*, care în majoritatea cazurilor coincideau cu denumirea cătunelor din partea respectivă a localităţii, dar erau şi multe cazuri, când aceste *Ried*-uri reprezentau doar nişte denumiri de orientare în teren. Aceste denumiri sunt indicate în planşele cadastrale cu litere mari oblice. Denumirea poienilor şi pădurilor sunt [illegible] ându-se astfel

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

diferențiere față de cătune. În majoritatea cazurilor denumirea pădurilor coincide cu numele cătunului din partea respectivă a satului. Pentru cercetarea toponimiei Bucovinei prezintă interes şi denumirea pârâurilor, islazurilor şi lacurilor, care de asemenea sunt indicate în planşele cadastrale. De regulă, denumirea unui pârâu coincide cu numele cătunului unde se află.

Denumirea cătunelor sau țarinelor, pârâurilor, pădurilor, poienilor sunt indicate şi în mapele cadastrale, într-o listă aparte. Pe fiecare pagină a protocolului parcelelor funciare se indică şi denumirea cătunului respectiv, unde era localizată fiecare parcelă funciară. Acest fapt permite localizarea mai rapidă şi exactă a parcelelor funciare în planşele cadastrale. Aşadar, denumirea cătunelor sunt indicate în trei surse ale cadastrului: în planşele cadastrale, în protocoalele parcelelor funciare şi într-o listă aparte, care se păstrează în mapele cadastrale, alături de lista tuturor familiilor dintr-o localitate.

Planşele şi mapele cadastrale au fost elaborate şi completate în principal de geometri de etnie germană sau poloneză, care anterior realizaseră astfel de lucrări în Galiția. În cea mai mare parte ei nu posedau sau nu înțelegeau limba română, astfel că denumirea localităților, cătunelor, râurilor, pârâurilor, poienelor, bisericilor etc. au fost transcrise aşa cum au fost auzite, dar în ortografie germană sau poloneză. În majoritatea satelor româneşti, dar şi în cele ucrainene, însă, vatra satului sau centrul satului este indicat în planşele şi mapele cadastrale drept *Ortsried*, deşi evident locuitorii nu foloseau în uz denumirea germană.

La realizarea planşelor cadastrale au contribuit, direct sau indirect, şi primarii satelor, marii proprietari, preoții, oamenii cu autoritate din sate, care au indicat pe teren hotarele localităților, cătunelor, parcelelor funciare. Anume aceşti reprezentanți ai satelor au indicat şi denumirea cătunelor sau a altor toponime, iar geometrii au transcris aceste denumiri în planşele şi mapele cadastrale. În multe cazuri, însă, reprezentanții satelor nu cunoşteau germana sau poloneza, iar geometrii nu înțelegeau româna sau ucraineana. De aceea, denumirea cătunelor au fost transcrise de geometri aşa cum au fost auzite, dar în ortografie germană sau poloneză. Din această cauză denumirea multor cătune diferă esențial față de numirea corectă în limba română.

Totodată, în multe cazuri denumirea acestor *Ried*-uri reprezintă mai degrabă o orientare în teren față de anumite puncte geografice. De exemplu, la Băieşeşti întâlnim astfel de denumiri: *Entre drum Czemerze la Kornuluncze* (între drumul ce merge la Cornu Luncii), *Schesub pi Dial lenga Schanz* (şesul pe deal lângă şanț); la Buninți – *Dialu aluy Budak* (dealul lui Budac), *Zarina Wekie* (țarina veche); la Cireş – *Jmasu Serethiluj* (imaşul Siretului), *Kimpu Dunawetz* (câmpul Dunaveț); la Grăniceşti – *Dialu fentini Cibului* (dealul fântânii Cibului), *Pariu fentini Cibului* (pârâul fântânii Cibului); la Horecea – *Jntry drumur* (între drumuri), *La szanc* (la şanț); la Crasna Ilschi – *Trazan schü Sarduk* (Trazan şi Sarduc), *Zerade schü Dombrowa* (Zerade şi Dumbrava); la Cupca – *Kalu Kirsztie* (calul Cârstei), *Undi Mare* (unghiul [illegible] cotul dinspre

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

pârâul Rachitna); la Ostrița – *de la Fontena lui Jonaskowa* (de la fântâna lui Ionașcu), *La Ponti Zurin* (la puntea Țureni), *de la Kruczy de la Bagna Molodia* (de la crucea la bahna Molodiei); la Pătrăuți pe Siret – *Dipe Bahna* (după bahnă), *Girla More* (gârla mare), *Wale Petrowetzului* (valea Petroveților); la Ropcea – *Kostina schü Lunka* (Costina și Lunca), *Pietrosu pisti Hlibiczok* (Pietrosul peste Hlibicioc) etc[9].

Și în satele ucrainene se întâlnesc multe denumiri de cătune, care nu sunt toponime, ci niște orientări geografice: la Lujeni – *Kut wid Mamaiwciw* (cotul dinspre Mămăiești), *Kut za Mlenom* (cotul după moară), *Lewade w Sadu* (livada în livadă?), *Na Hori wid Wittluwkie za Dorohow* (pe dialul dinspre Vitleuca după drum); la Mămăiești – *nad Sowica* (după Șovița), *Ostrow maly* (insula mică), *Ostrow wielki* (insula mare); la Rohozna – *Miedzy Drogami* (între drumuri), *Od Szubranca* (de la Șubraneț); la Stăuceni – *Kolo Chresta* (lângă cruce), *do wielkiego Czereta* (până la cereta? mare), *za wielkim Czeretem* (după Cereta mare); la Șipeniț – *Hony od Dubowce* (câmpul de la Dubăuți), *Po nad Bolotom* (după mlaștină), *Seredny Hony* (câmpul de mijloc) ș.a.[10]

În partea de nord și vestică a Bucovinei predominau denumirea cătunelor de proveniență slavă, pe când în partea centrală și de sud a Bucovinei majoritatea toponimelor erau de origine românească. Totuși, chiar și în nordul Bucovinei se mai întâlneau denumiri românești de cătune, dar și în multe sate din sudul provinciei au fost consemnate denumiri slave de cătune. În satele populate de germani și maghiari au fost consemnate și denumiri de cătune de proveniență germană, respectiv maghiară. Mai complicat este de apreciat denumirea cătunelor în satele cu populație mixtă româno-ucraineană, unde populația era bilingvă și unde, probabil, se utilizau în paralel atât denumiri slave, cât și românești, pentru aceleași cătune.

În foarte multe sate se întâlnesc astfel de denumiri, precum dumbravă, opcină, seliște, țarină, dar scrise în diferite versiuni. Pentru denumirea *dumbravă*, de exemplu, în diferite sate există astfel de versiuni: *Dabrawa, Dabrowa, Debrowa, Dembrowa, Dibrowa, Dimbrowy, Dombrawa, Dombrowa, Dombrowica, Dubrowa, Dumbrawa, Dumbrowa, Dybrowa, Dzibrowa*; pentru *arșița – Arschitza, Arschytza, Arszica, Arszyca*; pentru *opcină – Obczina, Obczyna, Obeczyna, Oberszyja, Opczyna, Opczyniara*; pentru *seliște – Seleschtie, Selestie, Selestye, Seleszte, Selesztie, Seleszcze, Seleszczy, Selistia, Seliszcze, Selysz, Selyszcze, Sylyszcze, Szelesczie, Szelesie*; pentru *țarină – Carinka, Caryna, Carynka, Czarina, Tzarina, Zarina, Zarinka, Zarinki, Zarynek, Zarynko.*

De remarcat și faptul, că în majoritatea satelor românești se consemnează denumirea de *Lewady*, iar în satele ucrainene – versiunea slavă de *Ogrody*. Totuși, în multe sate ucrainene sau cu populație majoritar ucraineană din nordul Bucovinei,

[9] Arhivele Naționale Suceava, Fond nr. 287 Inspectoratul Cadastral Bucovina (1854–1943), mapele nr. 8 (Băieșești), 35 (Buninți), 51 (Cupca), 52 (Cireș), 88 (Crasna Ilschi), 119 (Grăniceșți), 131 (Horeacea), 188 (Novoselișa), 194 (Ostrița), 204 (Pătrăuți pe Siret), 229 (Ropcea).

[10] *Ibidem*, mapele nr. 151 (Lujeni), 167 (Mămăiești), 227 (Rohozna), 251 (Stăuceni), 269 (Șipeniț).

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

precum Berbeşti, Bobeşti, Gârbăuţi, Lujeni, Mamornița, Mămăieşti, Panca, Revna, Slobozia Banilei, Stârcea, Şerăuţi de Jos, Şerăuţi de Sus, Tărăşeni, Toporăuţi, Vasileu, Vaşcăuţi pe Ceremuş, Vilaucea, Vitleuca, Zveneacin, se întâlneşte versiunea românească de *Lewady*. În acelaşi timp, în unele sate româneşti din centrul şi sudul Bucovinei (Baineț, Broscăuţi, Buninţi, Calineşti Ienachi, Mihoveni, Oprişeni, Stroieşti, Ţureni) este indicată denumirea slavă de *Ogrody*. Acest exemplu ne demonstrează că este dificil de apreciat, în baza denumirilor cătunelor sau altor toponime, care era situaţia etnică şi lingvistică din anumite sate bucovinene la mijlocul sec. al XIX-lea, când s-a efectuat Cadastrul Franciscan. Publicarea completă a tuturor denumirilor de cătune, pârâuri, poieni, ar constitui însă o sursă documentară foarte valoroasă pentru cercetarea toponimiei localităţilor bucovinene.

Toponimia districtului Rădăuţi după Cadastru

Districtul Rădăuţi din partea centrală a Bucovinei, la momentul realizării Cadastrului Franciscan era constituit din 23 de comune cadastrale, dintre care un oraş şi restul localităţi rurale. Majoritatea covârşitoare a populaţiei districtului era românească. Germani locuiau exclusiv în satele Gura Putnei (Karlsberg) şi Voievodeasa (Fürstenthal), precum şi alături de români la Bădeuţi, Frătăuţii Vechi, Milişeuţi de Sus şi Satul Mare, iar satul Măneuţi (Andreasfalva) era locuit de maghiari. Oraşul Rădăuţi era locuit de români, germani şi evrei.

În partea muntoasă din vestul districtului Rădăuţi se aflau comunele Seletin şi Şipot pe Suceava, care erau cele mai întinse comune cadastrale din Bucovina. Comuna Şipot Cameral avea o suprafaţă de 84 906 iohi şi 1 092 clafteri (48 860,76 ha, 1 ioh echivalează cu 0,57 ha) şi cuprindea satele Brodina, Izvor, Moldova şi Şărata. Comuna Seletin avea suprafaţa de 69 350 iohi şi 1 158 clafteri (39 914,04 ha) şi includea satele Brodina, Frasin, Măgura, Nisipitul, Paltin, Plosca, Ropocel, Rusca, Sadău, Tomnaticul Mic şi Ulmu[11]. Aceste două comune montane erau populate în majoritate de huţani. În prezent partea de nord a teritoriului acestor două comune cadastrale se află în componenţa Ucrainei, iar restul, în componenţa judeţului Suceava din România,

Celelalte comune cadastrale (Măneuţi, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii Noi, Frătăuţii Vechi, Voievodeasa, Horodnic de Jos, Horodnic de Sus, Gura Putnei, Marginea, Milişeuţi de Sus, Putna, Satul Mare, Straja, Sucevița, Vicov de Jos, Vicov de Sus, Volovăţ şi Voitinel) erau constituite dintr-un singur sat. Cu excepţia satului Măneuţi, unde predominau denumirile de cătune de origine maghiară, în toate celelalte sate, inclusiv la Gura Putnei şi Voievodeasa, marea majoritate a denumirilor de cătune aveau proveniență românească.

[11] *Ibidem*,

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Potrivit cadastrului, cele mai puține cătune erau consemnate în comunele Gura Putnei (2), Voievodeasa (3), Milișeuți de Sus (4), Sucevița (4), Bădeuți (5), Straja (7) și Volovăț (8), iar cele mai multe – la Șipot pe Suceava (57), Frătăuții Noi (30), Seletin (30), Putna (28), Frătăuții Vechi (22), Horodnic de Sus (20), Horodnic de Jos, Satu Mare și Vicov de Sus (câte 19 cătune). La Putna 22 de cătune purtau denumirea unor dealuri, care în cea mai mare parte coincideau cu denumirea pădurilor din zonele respective. Denumiri de dealuri pentru cătune se mai întâlnesc în satele Burla, Horodnic de Jos, Straja, Sucevița, Vicov și Voitinel.

În mai multe sate, precum Bădeuți, Bilca, Voievodeasa, Marginea, Milișeuți de Sus, Satul Mare, Straja și Volovăț este consemnată denumirea germană de *Ortsried*, care reprezintă în fond partea centrală a localității, adică vatra satului, unde erau așezate casele oamenilor.

În comunele Frătăuții Vechi și Satul Mare, unde locuiau și mulți țărani germani, sunt consemnate mai multe denumiri de cătune sub formă de *Gewann*, care din germană înseamnă asociație de parcele funciare identice după mărime și formă, care de regulă nu aveau joncțiune cu o curte țărănească. Se distingeau forme de parcele mari, mici, lungi, scurte, late și înguste (*Gewann – Verband gleichlaufender streifenförmiger Besitzparzellen in Gemengelage, die in der Regel keinen Hofanschluß besitzen. Man unterscheidet formal Groß-, Klein-, Lang- und Kurzgewanne sowie breit- und schmalstreifige Gewanne*). La Frătăuții Vechi erau 8 cătune cu o astfel de versiune germană în denumire, iar la Satu Mare două cătune cuprindeau în denumire cuvântul de *Gewand*.

În satele din districtul Rădăuți sunt consemnate și mai multe denumiri de cătune, care exprimă orientarea față de anumite puncte geografice: *Tarnawka de la Helestieu, Tarnawka de supra Helestieu, Leweczelle in parte Toplitz, Pisti Orsoi, Subt Orsoi, Toloka pe napoe Satului, Toloka inaete Satului, Cimpo de sous, Jntre Helestie, sub Piczoru porcului* etc. La Seletin și Șipot pe Suceava predominau denumiri de cătune de origine slavă.

Publicarea listei complete a denumirilor de cătune sau țarine, poieni, pârâuri conform Cadastrului Franciscan ar constitui o sursă documentară foarte valoroasă pentru studierea toponimiei localităților bucovinene din diferite zone ale provinciei. În continuare este prezentată lista completă a tuturor cătunelor, poienilor, pădurilor și pârâurilor din satele districtului Rădăuți conform Cadastrului austriac, realizat în anii 1854–1856.

Toponimele din Bucovina după Cadastrul Franciscan (Districtul Rădăuți)

2 (163) Dorneşti (Andreasfalva)

Cătune sau țarine: Dornestie, Gatinylok, Kerőly földek, Kut, Malam kót, Nagy földek, Nyomásch, Ortsried, Saha

Pârâuri: Egres[illegible]

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

6 (4) Bădeuți (Badeutz)

Cătune sau țarine: Czotterie, Foczizell, Ortsried, Taplica, Warnica

Pârâuri: Debnik – Mühlbach, Mühlbach, Suczawitza

21 (19) Bilca (Bilka)

Cătune sau țarine: Bahna Kriwi, Bahna Wulewi, Goleste, Kriwa, Mohila, Ortsried, Schoima, Wozd, Wulewa

Poieni: Arin Alb, Czereszei, Grigoruka, Jlliana, Karpinisz, Kononiak, Kotuszoimi, La Krywa, Lunga, Marschina Szoimi, Okoli, Piczora porkului, Pioruluj, Porkorie, Puhenelor, Rogotoja, Rungu Jiepuri, Runkualui Kononiak, Runku Liahului, Runku Puhenelor, Schoima, Stregarie, Zugui

Păduri: Wulewa

Pârâuri: Bilka, Bilka mare, Bilka mika, Holtiana, Kriwa, Mühlbach, Petriminiasa, Walianiagra

40 (37) Burla (Burla)

Cătune sau țarine: Adauszag, Bahna, Bohusz, Dialu Gropilor, Dolina, Fagicilmnik, Fagizil, Girla mori, Kuratura, Mohila, Pasznica, Schoss, Sega

Pârâuri: Jaslowetz, Saratura

70 (112) Frătăuții Vechi (Fratautz Alt)

Cătune sau țarine: Androszaner Viertel, Bahna, Baumgewann, Boczker Popi, Dorfgewann, Eichgewann, Gradina, Halbgewann, Hurszujer Viertel, Kasgewann, Kiraszeniec, Kowaczeniec, Langgewann, Lewada, Mal, Molitur, Pollergewann, Prunt, Russische Zarin, Schmalgewann, Toloka, Ugor domneska

Pârâuri: Posen

71 (113) Frătăuții Noi (Fratautz Neu)

Cătune sau țarine: Berina, Cihaneu, Cihaneu la Suczawa, Czornoloza, Dial la Tarnawka, Dubraże, Hulpare, Jakobasa, Kimpomare, Kostische, Kruhloi, Kujla, Lano Mitoka, Lewady, Okruh, Pareu Russu, Pentiaska, Pentiaska Kierstiej, Rozanna, Ruda, Saski, spre Jakobasa, Stinzen, Szpak, Tarnawka, Tarnawka de la Helestieu, Tarnawka de supra Helestieu, Toloka, Undiu Popi, Wulewa

Poieni: Czelakie

Păduri: Berina, Hulpare, Okruh, Wulewa

Pârâuri: Klimowiec, Mühlbach, Pentiaska, Ruda, Russu, Szirliwetz, Tarnawka, Treminiasa

74 (283) Voievodeasa (Fürstenthal)

Cătune sau țarine: Haczungul, Ortsried, Woiwodiassa

Poieni: Ciungiu Faitas, Kaiser Ahorn, Pietrosa, Przislop

Păduri: Dialu Reu, Ferszeture, Messa, Pietrosa, Plotisztie, Snama

Pârâuri: Mühlbach, Suczawitza, Woiwodiassa

90 (132) Horodnic de Sus (Horodnik Ober)

Cătune sau țarine: Babcze, Bahna, Balcez, Branestie, Czarina Czalkeu, Czerbi, Fontinell, Har[illegible] Toplitz, Pisti

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Orsoi, Orsoi, Rede, Subt Orsoi, Teczora, Toloka de napoe Satului, Toloka inaete Satului, Wale Saka, Watra Satului
Poieni: Czetate, Pietreszora
Păduri: Hardeggthal
Pârâuri: Fontinell, Horodnik, Posen, Teczora, Toplica

91 (133) Horodnic de Jos (Horodnik Unter)

Cătune sau ţarine: Bahna, Bessa, Braedit, Czenushoja, Dialu Horodnik, Hardeggthal, Hodor, Kalugaricza, Kolnik, Lozesku, Moczira, Muntianka, Paduricze, Pitrosa, Rede, Teczeu, Tokmitura, Toplicza, Zopodie
Poieni: Arschicza, Hodor, Horodnik, Lozesku
Păduri: Lozesku
Pârâuri: Horodnik, Lozesku, Mühlbach, Posen, Toplicza

125 (123) Gura Putnei cu satul Huta (Karlsberg sammt Ortschaft Hutta)

Cătune sau ţarine: Humori, Schunka mare
Pârâuri: Putna, Schunka mare

170 (169) Marginea (Mardzina)

Cătune sau ţarine: Bahna, Dielnitze, Dumbrowitza, Fodoroae, Kimpu Horodnikului, Kruszin, Lunka, Okoale, Ortsried, Pojana Fetului, Pojana Kurtzy, Schoarek, Szuwar
Poieni: Arschitza bou, Arschitza mare, Bilecka, Plescha, Stubey, Treszczior
Păduri: Dialu Borkariy, Jwanestilor, Korczenicz, Mulierilor, Piatra mulieri, Plescha, Plopina, Pynuli, Roszky, Russuli, Szurszi roszni
Pârâuri: Andronaki, Baturek, Czel mare, Floka, Gregorana, Hawrisch, Herbowetz, Jaslowetz, Kruschin, Michaleskul, Mühlbach, Obadarie, Schoarek, Schoarek mare, Schoarek mik, Slatina, Suczawitza, Todoraki, Totoriki, Ursoia mik, Wolowetz

178 (177) Milişeuti de Sus (Milleschoutz Ober)

Cătune sau ţarine: Cimpo de sous, Lunga czartorie, Lunga michalcze, Ortsried
Pârâuri: Mlinowka, Solka, Suczawica

218 (217) Putna (Putna)

Cătune sau ţarine: Caryna, Dialu Barbakarie, Dialu Bou mik, Dialu Dzizu, Dialu Gomori, Dialu Haczung, Dialu Jntri Puttni, Dialu Kirana, Dialu Kruczy, Dialu Magura, Dialu Manaster, Dialu Mezitor, Dialu Mori, Dialu Oglinda, Dialu Pisk, Dialu Prislop, Dialu Russu, Dialu Sekieri, Dialu Sekriesch, Dialu Strigoja, Dialu Szandor, Dialu Ursoja, Dialu Zahastra, Gross Puttna, Oberschia Puttnischora, Pojana Mori, Putnischora, Simon
Poieni: Alunisz, Arsenoja, Arszyca Haczung, Arszitza Preluka, Bulaj, Dzizu, Glodu, Gomori, Haczung, Kruczy, la mnizlok dialu Kruczy, Magura mare, Magura mik, Magura wasze, Messa, Mori, Oglinda, Prislop, Puttnischora, Runga Zosiu, Sekatura, Sekieri mare, Sekieri mik, Simon, Stefu, Steniszora, Steroyka, Szandor Arszyca, Szandor mare, Ursoja, Wytzeu, Zahastra lui, Zahastria, Zosiu
Păduri: Dialu Barbakarie, Dialu Bou mik, Dialu Dzizu, Dialu Gomori, Dialu Haczung, Dialu Jntri Puttni, Dialu Kirana, Dialu Kruczy, Dialu Mezitor, Dialu Mori, Dialu Oglinda, Dialu Pisk, Dialu Prislop, Dialu Russu, Dialu Sekieri, Dialu

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Sekriesch, Dialu Strigoja, Dialu Szandor, Dialu Ursoja, Dialu Zahastra, Oberschia Puttnischora
Pârâuri: Bou mare, Dzizu, Glodu, Mühlbach (mai multe), Putna, Puttnischora, Ursoja, Wytzeu

219 (219) Oraşul Rădăuţi (Stadt Radautz)

Cătune sau ţarine: Dialu Krucze, Frenczik, Gura Lunka, Jntre Helestie, Lunka, Orsoi, Plob, Saha, Schelkeu, Skruntar, Temnik, Topliczora
Pârâuri: Alter Temnik, Bachniana, Fontinel, Mühlbach, Posen, Saha Graben, Temnik, Walesaho, Wassergraben

239 (237) Satu Mare (Satulmare)

Cătune sau ţarine: Bahna, Bolohan, Czartoria, Grabengewand, Hirsengewand, Husch, Kostisz, La Plob, La Temnik, Lunka, Ortsried, Perdela, Plob, Posen, Saha, Saha Schess, Selesti, Temnik, Warnica
Pârâuri: Debnik, Posen, Saha, Saha Graben

241 (272) Şipot pe Suceava cu satele Brodina, Izvor, Moldova şi Sărata (Schipot Camerale sammt den Ortschaften Brodyna, Jswor, Moldawa, Sarata)

Cătune sau ţarine: Ardszica, Benski, Bobajka, Bobejka, Brodyna, Bukowinka, Chrabusna, Czechorowaty, Czorny Diu, Danilewski, Dechterka, Dielcza, Dietcza, Diutcza, Ditsza werschit, Doszczyna, Dzigut, Dziogul, Hrebin Jswor, Jarowica, Jlla, Kamara, Kobelo, Kremenycia, Kwariw, Luczina, Luhach, Lupczina, Magura, Medwedy, Medwedzyi, Melesch, Mlakowaty, Myrny, Ober Sarata, Oglenda, Paraika, Plosza, Pohoniszcze, Pohonyszcze, Potok Gorbaniuski, Proczert, Ropoczel, Ropoczillski, Ropocziwka, Rosochata, Riwnia, Sadnysta, Sulytzia, Stara Opczina, Szyroki grun, Tatarka, Tomnatik, u Buka, w Luhach, Weži, Zhar
Poieni: Ardszica mala, Ardszica wielka, Babin perelis, Bandreschiwka, Benski, Beresnik, Bereznyk, Bobajka, Bobajkatza, Bobajkatza mala, Bobajkutza, Bobejka, Bolauki, Bukowinka, Bulawok, Chrabusna, Czechorowaty, Czorny Diu, Dolna Kiczerka, Dolna Kiczirka, Gronyk, Gruń, Grun Zacharen, Grunyk, Harczyna, Hotej Grón, Hrebin, Hroszarka, Kamara, Kieczera, Kieczera Beczkiwska, Kiczierka, Kobelo, Kobyla, Kotilnice, Kozarka, Kremenica, Kremenycia, Krótki Grón, Kruchla, Kruchla Kieczera, Kozarki, Kruchta Riza, Kwariw, Lesina, mala Riza, Medwedzyi, Melesch, Oglenda, Olexyszy, Olexyszyn Grun, Oseredek, Ostrub, Plai, Plosza, Plosza mala, Pohonyszcze, Pornale, Preslip, Proczert, Pronysenej, Riza, Rizowaty, Riwnia, Rizowata nyszna, Rizowata wysznia, Roman, Ropoczel, Sadnista, Salasy Weleky, Semenczuk, Seredek, Seredny Grun, Stary Plai, Stoisz, Stoisz wielka, Strymka, Szuraulin, Szyroki Zhar, Szyrokiwski Pohar, Tatarka, Tomnatik, Tonenki, Tonkiej, Torakiwski, Uloha, w Luhach, Wakarka, Wezy mala, Wibczyna, Wirmenska, Wloha, Zadna Riza, Zahin, Zhar, Zupania, Zydowka wielka
Pârâuri: Andrejka, Andreykiwski, Binski, Bobajka, Bohonyschora, Brodyna, Cipow, Czorny Diu, Czorny Potik, Danilewski, Dechterka, Gorbaniwski, Futuliuka, Harasyn, Holowetz pid kamen, Jaloczora, Jaliczora, Jswor, Kalinski,

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Kamara, Kebelera, Kobelora, Kobilora, Kununski, Perkalab, pid Preslip, Pohoniszczonow, Pohonyschora, Rizowaty, Ropoczel, Rozowaty, Sadnysta, Sarata, Sipitul, Smidestie, Spit Hrebina, Spit Hrosinia, Suczawa, Szerokie, Tonenki, Torakiwski, Wild, Zupania

243 (239) Seletin cu satele Ropocel, Plosca, Rusca, Ulmu, Nisipitul, Paltin, Sadău, Frasin, Tomnaticul Mic, Brodina şi Măgura (Seletin sammt den Ortschaften Ropoczel, Ploska, Ruska, Ulma, Sipitul, Baltin, Sadiu, Frasin, Klein Tomnatik, Brodyna und Magura)

Cătune sau ţarine: Baltin, Brodyna, Demen, Ehreszcze, Elemska, Falkiu, Frasin, Fuschtie, Kalincza, Krasny dil, Lupszyn, Magura mala, Minty, Palahnisky, Ploska, Ploszczi, Ropoczel, Ruska, Sadiu, Sakaliszcza, Saladiszcza, Seletin, Sipitul, Smidestie, Stiwiory, Tomnatik, Tonenky, Ulma, w Sipituli, w Tenosuli

Poieni: Alexander Sakaleszte, Alexandrena, Arsura Lungul, Askuncul, Bendareu, Bitul, Brodynorska, Budza, Bukowa, Bukowa a lui Goja, Bukowec, Bukowinesti, Bukowinestie, Burdei, Czehrowata, Czystie, Domitrica, Douhy gruń, Dubiwska Gruń, Dubiwska, Dubowiska, Fuschtie, Grujetzu Bodnarului, Haszka, Hepa, Hlyboky, Hrabki, Jaworista, Jesinnek, Kaleletz, Kalincza, Kamenysta, Kazatari, Kiczera, Komunski, Kornu, Korzen, Kosteliwka, Krasny dil, Kunski, Kununski, Kuszba, Lungul, Magura, Menczurmari, Menczurnik, Merlowa, Minty Kosariskie, Mlaka, nad sadowem, na Reur, neu Lungul, Opalnek, Oseredok, Perechrestie, Perejowata, Ploszczi, Poderei, Pryczolok, Pryslop Czornies, Pryslopi, Reur, Risiw, Rizena, Rogis, Rosiczne, Roszyszny, Rotundul, Sadiu, Sakaleszte, Salasy Weleky, Salomesta, Schar do Brodyna, Schloja, Seredna, Skupowa malu, Skupowa wielka, Sliwiory, Solowan, Strimka, Strogoja, Szandru, Szeroka, Sziroka, Szuszecia, Tomnatik, Welma, Wesnarka, Wypczyna, Wipczynka, Woluschin, Wypczina Kostiliwska, Zozywki, Zubriw

Pârâuri: Askunczel, Askuncul, Askuncul mare, Czarna, Czumernari, Czumurnary, Bitka, Brodyna, Brodynorsky, Domitrica, Falkiu, Halitza, Hepa, Hremelny, Jepoczstie, Jllemski, Kisselica, Korszeny, Kununa, Kununski, Mühlbach (mai multe), Padukin, Palahniski, Ploska, Pohonyschora, Pohoniszczoro, Rogosa, Ropoczel, Ropocziwka, Roszyszny, Ruska, Sadiu, Sipitul, Spidmagury, Tenosul, Tonky, Zubriw

259 (255) Straja (Strasza)

Cătune sau ţarine: Arschitza, Bukow, Dialo Kotos, Falkeu, Ortsried, Plajutz, Skorburam Stiporaska

Poieni: Alexa, Alexa Graju, Alexa in Wirbu, Archischora, Architza Faga, Arsura Petruszka, Askunczel, Baltin, Bukow, Czyrbul, Demetritza, de Sus, Dial Alexy, Dialobeau, do Pietruszki, Entre Falkeutz, Entre Plajutz, Fataschuni, Grucz, Gurabou, Kalbaschka, Kapucin, La Pritucze, la Rung, Leordina, Mlacha, Mlaka, Paltine, Petrecze, Petrischora, Pietruszka, Plajutz, Pryslapa, Rung, Sanoga, Sinzitura, Stojina, Strymtura, Urdzis

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Păduri: Bukow, Dialo Kotos, Falkeu, Plajutz, Skorbura
Pârâuri: Askunczel, Bou, Dziza, Falkeu, Falkeutz, Mühlbach

267 (263) Sucevița (Suczawitza)

Cătune sau țarine: Dialu Berkesie, Dialu Holm, Tzarina, Tzarina Secatura
Poieni: Arszizza ruska, Merului, Preluca Niagul, Przislop?, Stubei?, Tresior?, Ursului
Păduri: Arszizza mare, Berkesie, Czingelupoli, Dialu Reu, Dragosczyn, Forkoi, Grujeczu Pallynuluj, Opczina Pangarczy, Piczur Ciangelo, Piczur Krucy, Piczur mary, Putka, Putka mezzulur, Putka Plujului, Sekaria, Slubei, Tanury
Pârâuri: Berkesie, Dragoszyn, Mühlbach, Ruski, Suczawitza

295 (298) Vicov de Sus (Wikow Ober)

Cătune sau țarine: Bachna, Bachna Hlinossa, Bilka, Bilschili, Dialu Baschuluj, Fontinele, Goleschtie, Gradiny, Gura Plaului, Gura Sarata, Laura, Magura, Opschinore, Pod Magura, Prundul Suczewi, Sches Biwolerie, Sches Suczawa, Schikowa, Sykatura
Poieni: Antri Bukuluj, Antri Schikowa, Arinisch, Arschischora, Arschytza, Bachniana, Bilka maj sus, Bilkutza, Bobejka, Bredischora, Brustura, Bukului, Czolota, Czyresch, de Wyrw, Griga, Gura Hlinossa, Hrycaska, Huhuric, Huhuric oder Czereschie, Kaprarie, Koschuli, Kruschina, la Oberschia Bobejka, la Oberschia Koschului, la Petrika, Lawada Bilska, Loselor, Loselor de sus, Loza, Magura mare, Moczeryca, Oberschia Bobejka, Oberschia lui Pareu, Oleraska, Pareul, Petruschka, Ploptsch, Primawarati, Rotunda, Schwercha, Sundsch, Tajeturle, Tatarka, Tufa, Tufilor, Zanku
Păduri: Bilschili, Laura, Magura, Schikowa
Pârâuri: Bilka mare, Bilka mik, Laura, Mühlbach (mai multe)

296 (308) Vicov de Jos (Wikow Unter)

Cătune sau țarine: Dialu Lahuluj, Dialu Malu, Lunka, Mestiecze, Padury, Pareu Slatina, Pojana Kondry, Remeseu, Selesztie, Slatiora, sub Piczoru porcului, Wikow Unter
Păduri: Dialu Lahuluj, Padury, Slatiora
Pârâuri: Kacza, Mühlbach, Remeseu, Slatiora, Woytinell

303 (305) Volovăț (Wolowetz)

Cătune sau țarine: Loze, Lupastian, Ortsried, Siga, Soropan, Wadu Andriaszi, Wadu Horodnik, Wadu wladika
Păduri: Soropan
Pârâuri: Herbowetz, Jaslowetz, Suczawica, Wolowetz

305 (307) Voitinel (Woytinell)

Cătune sau țarine: Braedit, Brusturi, Dialu Liakului, Dialu Unguran, Galanestie, Gura Woytinell, Kosta Braedit, Maneutz, Moczira, Priluczi, Sakatura, Tozina, Woloka
Păduri: Krewetze, Moczira, Priluczi
Pârâuri: Balta [illegible] Woytinell

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)

Toponymik der Bukowina Mitte des 19. Jahrhunderts gemäß des Franziszeischen Katasters (Radautzer Distrikt)*

(Zusammenfassung)

Der Verfasser zeigt, dass im 19. Jahrhundert in allen Provinzen der Habsburgermonarchie Katastralvermessungen durchgeführt wurden, mit dem Zweck, das Besteuerungssystem zu verbessern, die Struktur der Ackerböden und ihre Rentabilität genauer zu kennen und die Besitzer aller Grundparzellen festzustellen.

Auf dem Gebiet der Bukowina wurden schon vor dessen Angliederung an das Österreich topographische Vermessungen mit Hilfe des österreichischen Militärs unter der Leitung des Majors von Mieg gemacht. In den Jahren 1785–1789, als das Militär Katastralmappen in allen österreichischen Provinzen zusammenstellte, wurden solche Vermessungen auch in der Bukowina vorgenommen. Die topographischen und Katastermappen aus den '70er–'90er Jahren des 18. Jahrhunderts bilden eine sehr wertvolle dokumentarische Quelle für die Forschung der damaligen sozial-ökonomischen Verhältnisse dieses Gebietes. Sie enthalten wichtige Informationen über die Namen aller Weiler und Ackerfelder aus jeder Ortschaft. Die Veröffentlichung der vollständigen Liste aller Weiler oder Dörfer, Ackerfelder, Weiden, Bäche dem Franziszeischen Kataster gemäß wäre eine sehr bedeutende dokumentarische Quelle für das Studium der Bukowiner Toponymik, d. h. der Ortschaften aus verschiedenenTeilen der Provinz. In dem Sinne wird in der vorliegenden Studie die vollständige Liste der Weiler, Weiden, Wälder und Bäche aus den Dörfem des Radautzer Distrikts dem österreichischen, in den Jahren 1854–1856 zusammengestellten österreichischen Katasters gemäß präsentiert.

* Tradu

BDD-A32532 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:51:36 UTC)